

Ons liefdevolle en ontfermende God

SABBATMIDDAG

Skrifverwysings vir hierdie week se studie:

Psalm 103:13, Jesaja 49:15, Hosea 11:1-9, Matteus 23:37, 2 Korintiërs 11:2, 1 Korintiërs 13:4-8.

Geheueteks: “Kan ’n vrou van haar babatjie vergeet? Kan sy die kind wat sy in die wêreld gebring het, net so laat staan? Selfs al sou so iets gebeur, sal Ek jou nooit vergeet nie” (*Jesaja 49:15, DB*).

Emosies word dikwels as ongewens beskou, as iets wat vermy behoort te word. Vir sommiges is dit inherent irrasioneel. ’n Goeie mens is dus iemand wat nie as “emosioneel” beskryf kan word nie. Vir sommige denkskole in Griekse filosofie is die ideale mens “rasioneel” – iemand wat (meesal) óf bestand teen begeertes is óf een wat sy emosies aan emosielose rede onderwerp het.

Onbeteuelde emosies is weliswaar ’n probleem. Tog het die Here ons geskep met die vermoë om emosies te ervaar. In die Skrif sien ’n mens deurgaans hoe God self ook diep emosies ervaar. As die Here dan sulke diep emosies ervaar, soos dit [inderdaad] aanhoudend in die Bybel uitgebeeld word, kan emosies mos nie inherent sleg of irrasioneel wees nie — siende dat die God van die Bybel die volmaakte toonbeeld van die goeie is en oor volmaakte wysheid beskik.

Om die waarheid te sê, daar is pragtige waarhede te put uit die besef dat God se liefde vir die mens ’n diep-emosionele liefde is — natuurlik, met dien verstande dat die emosie in God se volmaakte liefde (of dit nou vir ons ooglopend emosioneel voorkom al dan nie), nie gelykstaande aan die menslike belewenis van emosie is nie.

**Bestudeer hierdie week se les ter voorbereiding vir Sabbat, 25 Januarie.*

Dieper as 'n moeder se liefde

Die grootste liefde binne die menslike ervaring is seker die liefde wat 'n ouer vir 'n kind het. Die Bybel gebruik dikwels die ouer-kind-verhouding as 'n versinnebeelding van God se wonderbare barmhartigheid teenoor die mens, en lê dan klem op die feit dat sy deernis eksponensieel groter as selfs die diepste en mooiste uitdrukking van daardie emosie by die mensdom is.

Lees Psalm 103:13, Jesaja 49:15 en Jeremia 31:20. Wat sê hierdie uitbeelding oor die aard en diepte van God se deernis (oftewel sy ontferming of barmhartigheid)?

Volgens hierdie verse vind die Here aansluiting by ons deur ons as sy geliefde kinders te sien, en Hy het ons lief op die wyse waarop 'n goeie pa en ma hul kinders liefhet. Tog oortref God hierdie liefde. In Jesaja 49 vers 15 lees 'n mens dat 'n menslike moeder “haar eie baba [kan] vergeet” (*NAB*), dat sy wel van “die seun van haar skoot” (*OAB*) kan vergeet; maar dat God nooit ooit van sy kinders sal vergeet nie, dat sy ontferming geen einde het nie (*Klaagl. 3:22, NAB*).

Opmerklik hier is die Hebreeuse woord, *rahāmāyiv*, wat in Afrikaans as “sy ontferming” (*NAB & AFR20*) of “sy genade” (*NLV*) vertaal word. Hierdie term, in sy onverbuigde vorm, is *rahām*, en word in baie ander verse ter beskrywing van God se oorvloedige liefdevolle genade gebruik. Dit is 'n afgeleide woord, klaarblyklik uit die Hebreeuse woord vir baarmoeder, *rēhem*. Dit is waarom God se medelye (oftewel sy genade of ontferming) “'n moederlike en baarmoederlike soort liefde” is, soos party vakkundiges ook dan uitwys. Dit is inderdaad eksponensieel groter as enige menslike ontferming, selfs as 'n moeder se liefde vir haar pasgebore babatjie.

Volgens Jeremia 31:20 verwys God na die verbondsvolk as “my dierbare seun” en “my lieflingkind” (*NLV*), ten spyte van die feit dat hulle dikwels teen Hom gerebelleer en Hom bedroef het. Tog “bly Ek hom weer onthou,” sê die Here, “en Ek sal my beslis oor hom ontferm” (*AFR20*). Die Hebreeuse term wat hier as “sal My ontferm” vertaal word, *‘ārahāmennū*, dui op die begrip wat deurgaans vir Goddelike deernis gebruik word, *rahām*. Let ook op die Afrikaanse sinsnede, “Daarom is my binneste oor hom in beroering.” 'n Letterlike vertaling van die oorspronklike Hebreeus sou op “My binnegoed brul” neerkom. Hier het ons die diepgesetenheid van Goddelike emosie en dui op die onpeilbare dieptes van God se deernisvolle liefde vir sy volk. Ten spyte van hul ontrouheid, hou die Here aan om sy oorvloedige ontferming en genade oor sy volk uit te stort. Hy doen dit bo alle verwagtings, bo alles wat die mens as billik beskou.

Die besef dat God se ontferming oor die mens soos dié van 'n liefdevolle moeder en vader is, is vir party mense vreeslik vertroostend. Ander spook weer met hierdie beeld omdat hul ouerhuise nie 'n liefdevolle tuiste was nie. Op watter ander maniere kan God se deernis aan sulkes omskryf word?

Sielsroerende liefde

Die onpeilbare diepte van God se deernisvolle liefde vir die mens vind uiting in die profetiese boek Hosea. Let op God se bevel aan die profeet: “Gaan trou met ’n prostituut wat buite-egtelike kinders het, want die land is besig om te hoereer, om heeltemal ontrou aan die Here te word” (*Hos. hfst. 1:2, NAB*). Later, in hoofstuk 11, beeld Hosea die Here se verhouding met sy volk op ’n ander wyse uit, as die tedere liefde wat ’n pa vir sy kind het.

Lees Hosea 11:1-9. Let op die beeldspraak in hierdie Skrifgedeelte. Hoe beeld dit die manier wat God sy kinders liefhet en na hulle omsien op ’n aanskoulike wyse uit?

God se liefde vir sy volk word hier vergelyk met die sielsroerende liefde wat ’n ouer vir ’n kind het. Die Skrif beeld daardie liefde soos volg uit: om die kind te leer loop, om die kind liefderyk op te tel, om die kind kos te gee en genesing te bring, asook al die ander ouerlike maniere waarop God sy volk versorg het. Die Bybel sê ook dat God sy volk “gedra het soos ’n man sy seun dra” (*Deut. 1:31, NAB*). “In sy liefde en medelye was dit Hy wat hulle vrygekoop het. Hy het hulle opgetel en hulle gedra, al die jare, van lank gelede af” (*Jes. 63:9, AFR20*).

In teenstelling met God se onwrikbare getrouheid, is sy volk herhaaldelik ontrou. Israel skuif Hom opsy, forseer Hom om sy oordele oor hulle af te kondig en stel Hom sodoende diep teleur. Neem in ag dat God se deernis ook reg en geregtigheid insluit. (Soos ons in ’n latere les sal sien, gaan liefde hand aan hand met geregtigheid.)

Was jy al ooit so ontsteld dat jou “heupe vol siddering” of jou “ingewande... in beroering” was (soos dit in *Jes. 21:3* en *Klaagl. 2:11* beskryf word)? Dit is die tipe beeldspraak waarmee God se gevoelens oor sy volk verwoord word. Beelde soos “my hart is omgekeer in My” (*Hos. 11:8, OAB*) en “die deernis brand in My” (*AFR20*) is figuurlike taalgebruik waarmee uiting aan God en aan Bybelfigure se diep emosies gegee word.

Hierdie beeld van sielsroerende deernis wat in iemand se binneste brand [of “ontbrand” of “in beroering gebring” is] — *kāmar* in die onverbuigde vorm — kom ’n mens tee in die verhaal van twee vroue wat voor koning Salomo verskyn, met albei wat volhou dat die baba hare is. Wanneer Salomo beveel dat die kindjie middeldeur gesny word, maar nie met die bedoeling om dit deur te voer nie, keer die ware moeder. Haar beweegrede word m.b.v. hierdie beeldspraak verwoord (*1 Kon. 3:26*. Die begrippe “brand” of “ontbrand” verskyn egter nie in enige van die Afrikaanse vertalings nie. Let wel op die *OAB*: “haar binneste was ontroerd” en die *AFR20*: “deernis vir haar seuntjie... [het] haar oorweldig” (*AFR20*), asook *Blueletterbible.org* se oorspronklike Hebreeus: “*niḵm'rū raḥāmēhā 'al b'nā*” [“smag haar-baarmoeder vir die-kind”], so losweg hervertaal: “brand haar baarmoeder van begeerte na die kindjie.” Vgl. *Gen. 43:30*).

Enigene wat al ooit ’n ouer was, weet wat vandag se les probeer tuisbring. Geen ander aardse liefde kan met dié van ’n ouer vergelyk word nie. Hoe help dit die gelowige om te verstaan dat God se liefde vir ons ’n werklikheid is? Watter vertroosting kan, en behoort, ons uit hierdie besef te put?

Jesus se medelye

Die Nuwe Testament gebruik dieselfde beeldspraak as die Ou Testament om God se medelye te beskryf. Paulus verwys na God die Vader as “die Vader wat Hom ontferm en die God wat in elke omstandigheid moed gee” (2 Kor. 1:3, *NAB*). Hy verduidelik ook in Efesiërs 2:4 dat die Here “ryk in barmhartigheid” is en dat Hy ons verlos “deur sy grote liefde waarmee Hy ons liefgehad het” (*onderskeidelik NAB & OAB*).

In uiteenlopende gelykenisse gebruik Jesus herhaaldelik begrippe wat die diepgesete, my-binneste-kom-in-beroering-emosies van die Vader se medelye uitbeeld (*Matt. 18:27, asook Luk. 10:33 en 15:20*). Dieselfde taal waarmee die Ou en Nuwe Testamente God se medelye beskryf, is ook in die Vier Evangelies te sien waar Jesus dié wat in nood verkeer met deernis behandel.

Lees Matteus 9:36 en 14:14, asook Markus 1:41 en 6:34, en ook Lukas 7:13. Lees ook Matteus 23:37. Hoe werp hierdie gedeeltes lig op die wyse wat ander se nood Christus geraak het?

’n Mens sien herhaaldelik in die Evangelies hoedat Jesus die behoeftiges en diegene in nood jammer gekry het. Tog was sy medelye nie net pure gevoel nie. Nee, Hy het ook in hul behoeftes voorsien.

Jesus het inderdaad ook [die weerbarstigheid van] sy volk betreur. In jou geestesooag sien jy die trane in Christus se oë terwyl Hy uitkyk oor die stad — “hoe dikwels wou Ek jou kinders bymekaarmaak soos ’n hen haar kuikens onder haar vlerke bymekaarmaak, maar julle wou nie!” (*Matt. 23:37, NAB*). Hier sien ons hoe Christus se weeklaag grotendeels met dié van God in die Ou Testament ooreenstem. Om die waarheid te sê, baie Bybelkundiges wys op ’n interessante feit rakende die beeld van ’n wyfievoël wat haar kuikentjies versorg, naamlik dat die sogenaamde “gode” van Ou Nabye Oosterse kulture dikwels dié beeld gebruik het. In Jesus se woorde sien baie mense ook ’n sinspeling op die beeldspraak in Deuteronomium 32:11, van God wat as ’n wyfie-arend versinnebeeld word, wat beskermend al om die nes rondfladder terwyl sy die kuikentjies versorg.

Die grootste voorbeeld van God se deernisvolle liefde vir die mens is Jesus self, Hy wat as die hoogste uitdrukking van die liefde sy lewe en wese vir die mensdom uitgestort het. Tog is Christus nie net die volmaakte vergestaltung van God die Vader nie. Nee, Hy is ook die volmaakte vergestaltung van die mens. Hoe kan ons die lewe van Christus as voorbeeld nastreef deur op die daadwerklike behoeftes van ander te fokus, en sodoende verder as die blote prediking van God se liefde te gaan deur dit op ’n tasbare wyse uit te leef?

'n Jaloerse God?

Die God van die Bybel is die “genadige” (*NAB & NLV*) of “barmhartige God” (*OAB & AFR20*). In die Hebreeus is Hy *'ēl rahûm* (*Deut. 4:31*). Die term *'ēl* beteken “God” en *rahûm* is ’n verbuiging van die grondwoord vir medelye (oftewel deernis of genade): *rāham*. Tog word die Here nie net die barmhartige God genoem nie. Nee, Hy is ook *'ēl qannā* — die jaloerse God. Soos Deuteronomium 4 vers 24 dit stel: “Want die Here jou God is ’n verterende vuur, ’n jaloerse God [*ēl qannā*]” (*OAB*). (*Lees Deut. 4:24 en 6:15, asook Jos. 24:19 en Nah. 1:2.*)

“Die liefde is nie jaloers nie” verklaar 1 Korintiërs 13:4 (*OAB*). Nou hoe kan God dan “’n jaloerse” of “besitlike God” (*OAB & AFR20*) wees? Lees 2 Korintiërs 11:2 en neem in ag hoe ontrou die volk van God regdeur die Bybel aan Hom was (let bv. op *Ps. 78:58*). Hoe help hierdie Skrifgedeeltes ’n mens om Goddelike “jaloerie” of “besitlikheid” te verstaan?

God se “jaloerie” word dikwels verkeerd verstaan. As iemand se man of vrou as jaloers beskryf word, word dit dikwels nie as ’n kompliment bedoel nie. Die begrip *jaloerie* het in baie tale negatiewe konnotasies. In die Bybel het Goddelike jaloerie egter nie enige negatiewe konnotasies nie. Dit is die moreel-aanvaarbare passie wat ’n liefdevolle man het, een wat ’n eksklusiewe verhouding met sy vrou begeer.

Hoewel daar weliswaar ’n soort jaloerie is wat die liefde ondermyn (*1 Kor. 13:4*), is daar volgens 2 Korintiërs 11:2 wel ’n goeie en geregverdigde soort. In die laasgenoemde vers noem Paulus dit “’n goddelike jaloersheid” (*OAB & AFR20*). God se jaloerie is altyd die enigste geregverdigde soort. Dit is jaloerie binne die regskenning van God, wat ’n mens dalk lievers God se vurige liefde vir sy volk moet noem.

God se vurige passie — sy *qannā* vir sy volk — spruit uit sy diepgaande liefde vir hulle. God begeer om ’n eksklusiewe verhouding met sy volk te hê. Hy moet hul enigste God wees. Tog word die Here dikwels as ’n verwerpte minnaar uitgebeeld, een wie se liefde onbeantwoord bly (*lees Hos. 1-3, asook Jer. 2:2 en 3:1-12*). So God se “jaloerie” of “drif” is nooit uit pure moedswilligheid nie, maar altyd in reaksie op die troubleuk en boosheid van sy volk. Sy jaloerie (oftewel “vurige liefde”) het nie die negatiewe konnotasies van menslike jaloerie nie. Dit is nooit die afgunstige soort nie, maar is altyd regverdig en geregverdig, die passie vir ’n eksklusiewe verhouding met (en ter wille van) sy volk.

God weerspieël dus ’n gesonde jaloerie jeens die mens. Hoe kan ons leer om dit ook aan ander te weerspieël?

Deernisvol en ontfermend

Die God van die Bybel is vurig en deernisvol, beide Goddelike emosies wat tot sy hoogste uitdrukking in Jesus Christus kom. Die Here is sy kinders simpatiekgesind (vgl. *Jes. 63:9 & Heb. 4:15*) en hulle sorg tref Hom diep (*Rig. 10:16 & Luk. 19:41*). Verder is Hy bereid om hul gebede aan te hoor en te verhoor, en om hulle te vertrou (Jes. 49:10 en 15, asook Matt. 9:36 en 14:14).

Lees 1 Korintiërs 13:4-8. Op watter maniere roep hierdie Skrifgedeelte ons om God se genadige en wonderbare liefde in ons interpersoonlike verhoudings met ons medemens te weerspieël?

Ons smag gewoonlik na verhoudings waarin die ander party die soort liefde wat in 1 Korintiërs 13:4-8 beskryf word, weerspieël. Die vraag is net: hoe dikwels kom daardie soort liefde van ons kant af? Natuurlik kan ons nie onself op eie stoom lankmoedig en goedgehartig maak nie. Ons kan nie uit ons eie dinge soos jaloesie, hoogmoed, onbeskoftheid en selfsug — daardie dinge wat nie die liefde is nie — probeer werp uit ons lewens nie. Die ware soort liefde wat “alles bedek, alles glo, alles hoop, alles verduur” en wat “nooit faal nie,” is nie iets wat deur blote inspanning voortgebring word nie (1 Korintiërs 13:7 en 8, woordorde aangepas). Die betoning van hierdie liefde as die groot maatstaf kom slegs deur die praktiese uitleef van die vrug van die Gees. Prys die Here — in elkeen se hart wat gelowig in Jesus verborge is, stort die Heilige Gees die liefde van God uit! (*Rom. 5:5*).

Op watter praktiese wyses kan ons, danksy die genade van God en die krag van die Heilige Gees, op God se liefde reageer en dit ook weerspieël — daardie liefde wat so ongelooflik diep emosioneel dog altyd volmaak regverdig en rasioneel is? Ten eerste kan ons daardie God wat liefde is, aanbid. Dit is die enigste sinvolle respons. Ten tweede reageer ons op sy liefde deur ook ander in 'n gees van genade en goedgehartigheid lief te hê. Ons behoort nie net self vertroosting uit ons eie wandel in Christus te put nie. Nee, dit dien ook as aansporing tot die vertroosting van ons medemens. Ten derde moet ons besef dat ons nie self die nodige hartsverandering kan teweegbring nie, dat dit slegs iets is wat God in ons kan doen.

Laat ons dus die Here vra om ons daardie nuwe, God-en-medemens-gerigte harte te gee — 'n suiwer en suiwerende liefde wat in ons die goeie verhef en die kwaad tot 'n val bring.

Laat ons Paulus se bede uitleef: “mag die Here julle liefde vir mekaar en vir almal laat toeneem en oorvloedig maak... Mag Hy julle harte versterk, sodat julle met die koms van ons Here Jesus, saam met al sy heiliges, onberispelik in heiligheid voor ons God en Vader kan wees” (*1 Tess. 3:12 en 13, AFR20*).

Waarom is die dood van die eie-ek, die afsterf van selfsug en die vervallenheid van die onbekeerde hart, al manier om hierdie soort liefde na vore te bring? Watter besluite kan ons neem om die eie-ek te kruisig?

Vir verdere studie: Lees die volgende uit Ellen G. White se geskrifte — “The Beatitudes” (bl. 6-44, *Thoughts From the Mount of Blessing*).

“Elkeen wat die geringste besef oor die armsaligheid van die mensehart het, elkeen wat besef dat die mens glad nie oor enige inherente goedheid beskik nie, kan opkyk, en krag en geregtigheid by Jesus vind. ‘Kom na My toe, almal wat vermoeid en swaar belas is, en Ek sal julle rus gee,’ sê Jesus [Matteus 11:28, AFR20]. Hy roep en vra dat ons ons innerlike armoede vir sy ryke genade verruil. Ons is nie die liefde van God waardig nie, maar Christus — Hy wat ons verlossingshoop is — is wel waardig, en is oorvloediglik in staat om elkeen wat na Hom kom, te red. Dit maak nie saak wat in jou verlede gebeur het nie, ook nie hoe ontnoedigend die hede blyk te wees nie. Wend jou tot Christus. Kom net soos jy is — swak, hulpeloos en moedeloos — en ons deernisvolle Heiland sal jou reeds in die verte sien aankom en nader gaan, [en wanneer Hy by jou kom], sal Hy jou liefderyk omhels en sy kleed van geregtigheid om jou gooi. Hy toon ons aan die Vader, wys daarop dat ons in die [sneeuwit] kleed van sy [vlekkelose] karakter geklee is. By die Vader pleit Hy vir ons en sê: Ek het in hierdie sondaar se plek gesterf. Moenie vaskyk teen die sonde van hierdie weerspanninge kind nie, maar sien Mý wanneer U na Hom of haar kyk. Hoe harder Satan teen ons pleit, hoe meer hy ons sonde voorhou en [soos ’n aasvoël] oor sy prooi probeer triomfeer, hoe harder en met groter krag pleit die bloed van Christus vir ons” (Ellen G. White, *Thoughts From the Mount of Blessing*, bl. 8, 9).

Vrae vir bespreking:

- ① Kyk net wat die gees van profesie sê oor die wyse waarop ons, danksy Jesus, aan die Vader getoon word. “Hy toon ons aan die Vader, wys daarop dat ons in die [sneeuwit] klere van sy [vlekkelose] karakter geklee is.” Soms raak ons vreeslik mismoenig oor die karaktergebreke en tekortkominge wat ons het, of oor hoe gereeld ons versuim om die liefde wat die Vader oor ons uitgestort het aan ander te weerkaats. Waarom moet ons nietemin altyd terugkeer na die goeie nuus dat ons aanvaarbaar vir die Vader is omdat Jesus Hom “daarop wys dat ons in die [sneeuwit] kleed van sy [vlekkelose] karakter geklee is?”
- ② Kan jy jou indink hoe die ware moeder moes voel toe die twee vroue voor Salomo verskyn het, met albei wat volhou dat dit haar kindjie is. Bekyk weereens die emosiebelaaide woordkeuse in 1 Konings 3:26 [en ook die vertalersnota oor die oorspronklike Hebreeus]. Hoe werp dit lig op soortgelyke uitdrukkings in Hosea 11:8 waarin God se emosies oor sy volk beskryf word?
- ③ In die Vier Evangelies sien ’n mens deurgaans hoedat Jesus dikwels ontroerd oor die nood en behoefte van mense was. Wat het Hy telkens gedoen? Ja, Hy het sy moue opgerol en daardie behoefte of nood direk aangespreek. Op watter praktiese maniere kan jy as ’n individu (of ons almal as ’n Sabbatskoolklas tesame) voorsien in die behoeftes van diegene wat na vertroosting smag?